

СЪДЪРЖАНИЕ

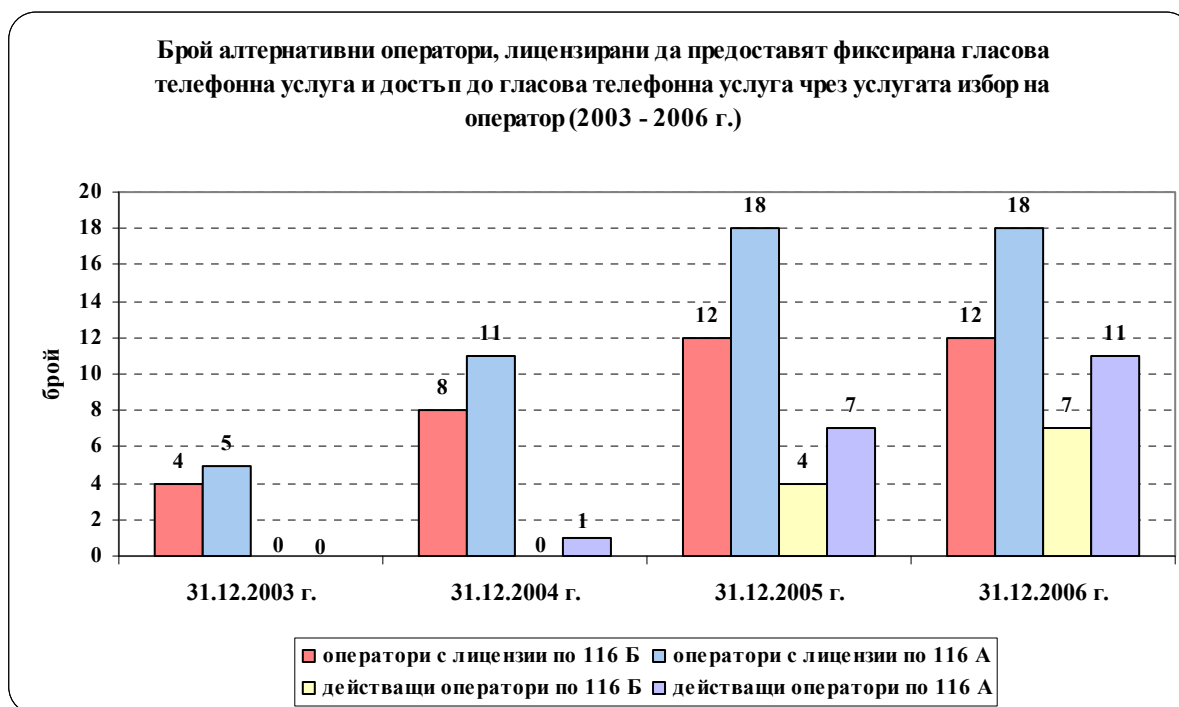
2. Фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги	20
2.1. Участници на пазара на фиксирана гласова телефонна услуга	20
2.2. Развитие на пазара на фиксирана гласова телефонна услуга	25
2.3. Фиксирани телефонни постове	26
2.4. Предоставяни услуги и развитие на конкуренцията	29
2.5. Фиксирана гласова телефонна услуга	30
2.6. Взаимно свързване и необвързан достъп	37

2. Фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги

2.1. Участници на пазара на фиксирана гласова телефонна услуга

През последните три години се наблюдава трайна тенденция на постепенно намаляване на приходите от фиксирани гласови телефонни услуги. Това е продиктувано от спад в цените и потреблението, дължащ се на нарастващата конкуренция между операторите и на взаимозаменяемостта между фиксираната и мобилната телефония.

Към 31.12.2006 г. право да осъществяват далекосъобщения чрез фиксирани телефонни мрежи и да предоставят фиксирани гласови телефонни услуги имат 20 алтернативни оператори, осем от които притежават издадени лицензии само по 116 А за осъществяване на далекосъобщения чрез обществена фиксирана далекосъобщителна мрежа и предоставяне на фиксирана гласова телефонна услуга, двама – само по 116 Б за осъществяване на далекосъобщения чрез обществена далекосъобщителна мрежа за предоставяне на услугата достъп до гласова телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор” и десет – и от двата типа (116 А и 116 Б). През годината, няма новолицензирани оператори. За същия период са сключени 9 договора за взаимно свързване между БТК и алтернативните оператори и 22 такива договора между алтернативните оператори.

Източник: КРС

Фиг. 17

Към 31.12.2006 г. общият брой на издадените лицензии (116 А и 116 Б) на алтернативни на БТК оператори за този вид далекосъобщителна дейност е 30. Всички издадени лицензии са с териториален обхват Република България, какъвто е и обхватът на лицензията на БТК.

Таблица 1

				Наименование на оператора	Лицензии по 116 А	Лицензии по 116 Б		
към 31.12.2006 г.	към 31.12.2005 г.	към 31.12.2004 г.	към 31.12.2003 г.	"КЕЙБЪЛТЕЛ" АД	√	√		
				"ИЗТОЧНА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ" АД	√	√		
				"НЕКСКОМ БЪЛГАРИЯ" ЕАД	√	√		
				"НЕТПЛУС" ООД	√	√		
				"ОРБИТЕЛ" АД	√	√		
			към 31.12.2005 г.	към 31.12.2004 г.		"БЪЛГАРИЯ ТЕЛЕКОМ НЕТ" АД	√	-
						"ВЕСТИТЕЛ БГ" АД	√	√
						"СПЕКТЪР НЕТ" АД	√	√
						"ТЕЛЕКОМ ПАРТНЪРС НЕТУЪРК" ООД	√	-
						"ТРАНС ТЕЛЕКОМ" ООД	√	√
		"ЕВРОКОМ КАБЕЛ" ЕАД (към 31.12.2006 г. "ЕВРОКОМ КАБЕЛ МЕНИДЖМЪНТ БЪЛГАРИЯ")				√*	-	
		"ГОЛД ТЕЛЕКОМ БЪЛГАРИЯ" АД				-	√	
		"АЙ ТИ ДИ НЕТУЪРК" АД				√	√	
		"КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ" ЕАД				√	√	
		"МОБИЛТЕЛ" ЕАД				√	-	
					"НЕТ ИС САТ" ООД	√	-	
					"НОВО" ЕООД	√	-	
					"СКАТ ТВ" ООД	√	-	
					"ТЕЛЕКОМ 1" ООД	√	-	
					"БТК-НЕТ" ЕООД	-	√	

*Лицензията по 116А е издадена през 2004 г.

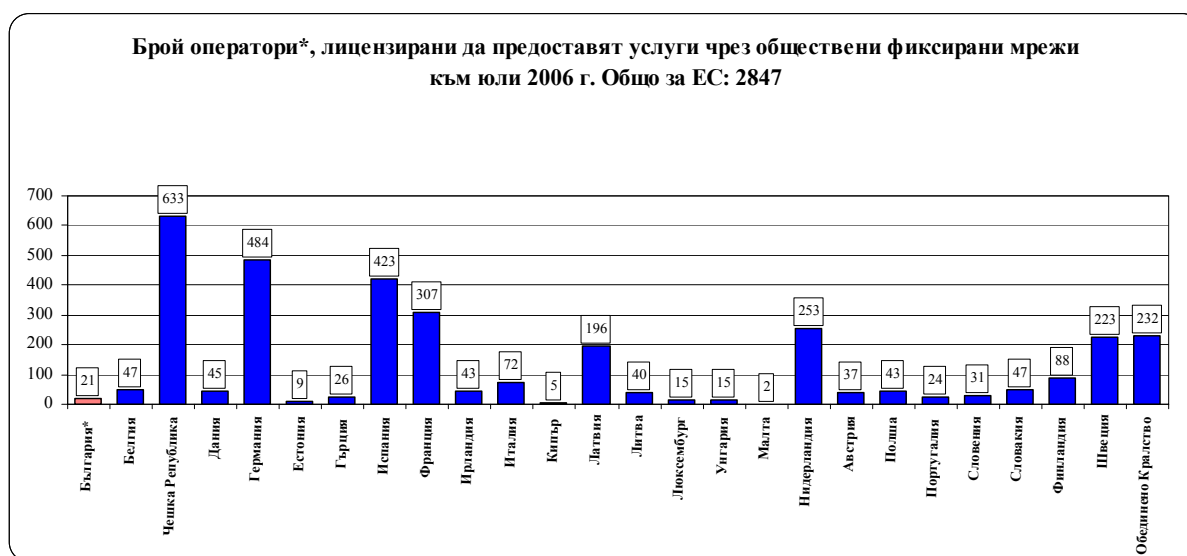
Източник: КРС

Докато в почти всички страни-членки на ЕС и страните-кандидатки от ЮИЕ за предоставяне на фиксирана гласова телефонна услуга се издават разрешения¹ с национален и с регионален обхват, у нас, съгласно действащия Закон за далекосъобщенията до края на разглеждания период, всички издадени лицензии са с национален обхват. В повечето европейски страни са издадени разрешения за мрежи и услуги, както и само за предоставяне на услуги, докато у нас всички лицензии са за мрежи и услуги - за осъществяване на далекосъобщения чрез обществени далекосъобщителни мрежи и предоставяне на фиксирана гласова телефонна услуга и за осъществяване на далекосъобщения чрез обществени далекосъобщителни мрежи и предоставяне на достъп до гласова телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор”.

В европейски мащаб броят на операторите, лицензирани да предоставят фиксирани гласови телефонни услуги чрез фиксирани телефонни мрежи и за предоставяне на услугата избор на оператор силно варира: от 633² в Чехия до 2 в Малта (фиг. 18). Средно за 25-те страни-членки на ЕС броят на тези оператори е приблизително 134. Следва да се има предвид, че в данните на някои от държавите е

² Данните, получени от чешкия регулатор, не са сравними с тези от другите страни и с миналогодишния доклад на Европейската Комисия (лицензионният режим е изцяло променен през май 2005 г.)

включен и броят на VoIP доставчиците. У нас броят на лицензираните оператори остава непроменен спрямо предходната година – 21 (вкл. БТК). Той е по-голям спрямо страни като Естония, Кипър, Люксембург, Унгария и Малта. Следва да се отбележи, че ако към броя на лицензираните фиксирани оператори се добави и броят на VoIP доставчиците, общият брой на предоставящите гласови телефонни услуги би достигнал няколко стотин.

* Приблизителна оценка

Забележка: В посочения брой са включени и историческите оператори; данните за България са валидни и към 31.12.2006 г.

Източник: *European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), Volume II, Annex 2 Market Overview, p. 9* и по данни на КРС

Фиг. 18

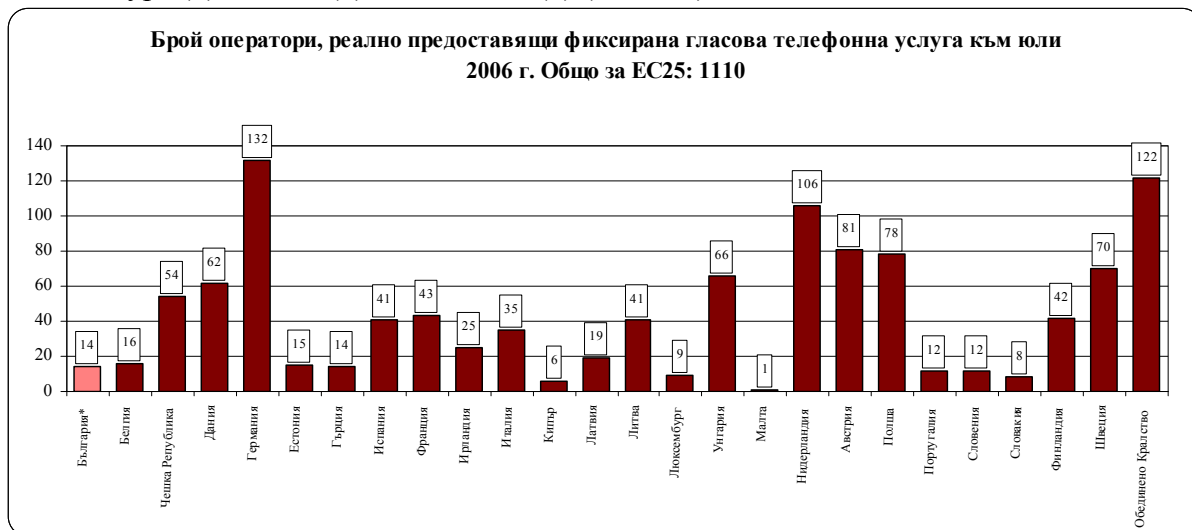
От страните от ЮИЕ³ най-много са операторите, лицензирани да предоставят фиксирани гласови телефонни услуги в Румъния – около 2400, следвана от Република Македония и България. Всички останали държави в региона имат по-малко лицензирани оператори.

Освен броят на оторизираните следва да се отчете и този на реално осъществяващите дейност далекосъобщителни оператори като по-точен критерий за наличието на ефективна конкуренция на даден пазар.

У нас към края на 2006 г., освен БТК АД, още тринадесет алтернативни оператори са декларирали, че осъществяват дейност и предоставят фиксирана гласова телефонна услуга. Единадесет оператори („ИЗТОЧНА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” АД, „КЕЙБЪЛТЕЛ” АД, „НЕКСКОМ БЪЛГАРИЯ” ЕАД, „ОРБИТЕЛ” АД, „СПЕКТЪР НЕТ” АД, „ТЕЛЕКОМ ПАРТНЪРС НЕТУЪРК” АД, „ТРАНС ТЕЛЕКОМ” ООД, „АЙ ТИ ДИ НЕТУЪРК” АД, „БЪЛГАРИЯ ТЕЛЕКОМ НЕТ” АД, „ВЕСТИТЕЛ БГ” АД и „НОВО” ЕООД) осъществяват далекосъобщения чрез обществена далекосъобщителна мрежа и предоставят фиксирана гласова телефонна услуга. Седем от алтернативните оператори („НЕКСКОМ БЪЛГАРИЯ” ЕАД, „ОРБИТЕЛ” АД, „СПЕКТЪР НЕТ” АД, „ТРАНС ТЕЛЕКОМ” ООД, „БТК НЕТ” ЕООД, „ГОЛД ТЕЛЕКОМ БЪЛГАРИЯ” АД и „АЙ ТИ ДИ НЕТУЪРК” АД) осъществяват далекосъобщения чрез обществена далекосъобщителна мрежа за предоставяне на достъп до гласова телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор”.

³ Report 3 - Country Comparative Report Supply Of Services In Monitoring Of South East Europe - Telecommunications Services Sector And Related Aspects

Най-голям брой реални участници на пазара на фиксирани гласови телефонни услуги от ЕС 25 има в Германия – 132, а по-малко от България – в Кипър (6), Люксембург (9), Малта (1) и Словакия (8) (Фиг. 19).

Забележка: В посочения брой са включени и историческите оператори; данните за България са валидни и към 31.12.2006 г.

Източник: *European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), Volume II, Annex 2 Market Overview, p. 11* и по данни на КРС

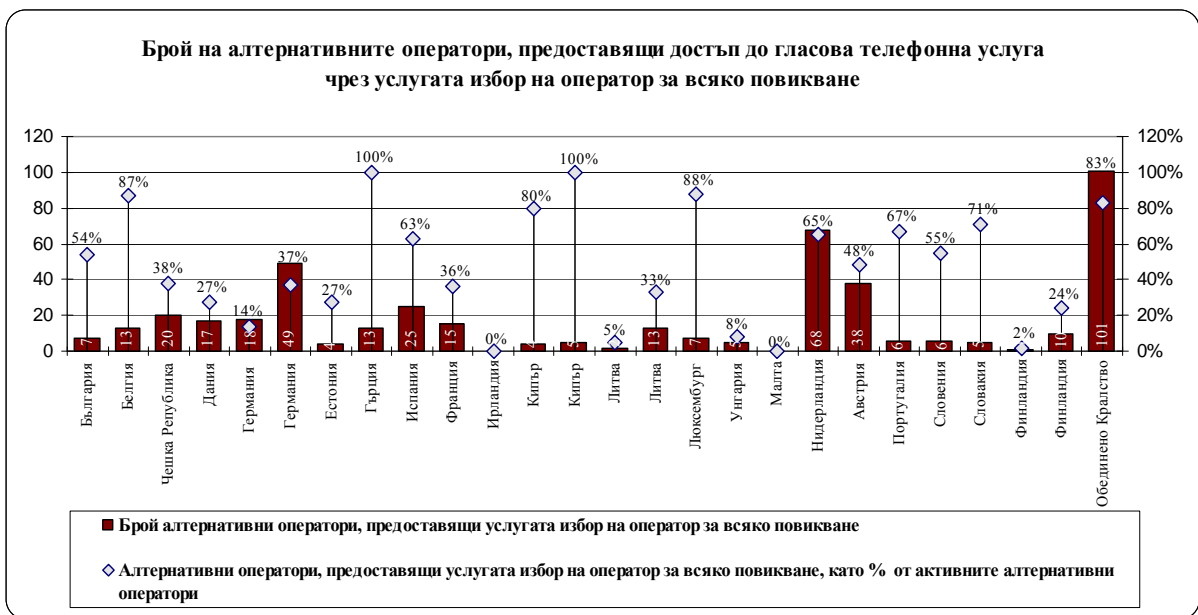
Фиг. 19

На фона на спадащите пазарни дялове на историческите оператори и на намаляващия темп на растеж на фиксирания сектор, в ЕС се наблюдава увеличен брой подадени заявления за регистрация за предоставяне на фиксирани услуги през 2006 г., въпреки отчетения, в сравнение с миналата година, спад в обема на пазара. До средата на 2006 г. в страните от ЕС е имало 2846 оператори, лицензирани да предоставят услуги чрез обществени фиксирани мрежи. Около 50% от тези оператори реално са предоставяли далекосъобщителни услуги за същия период.⁴

В България, както бе споменато по-горе, няма новолицензирани оператори през годината, но до края ѝ е отчетено, че броят на операторите, реално осъществяващи дейност, се е увеличил с 3.

Следващите графики представят броя на алтернативните оператори, предоставящи достъп до гласова телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор”, в абсолютно и в относително изражение (спрямо сумата на действащите алтернативни оператори).

⁴ European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), Volume I

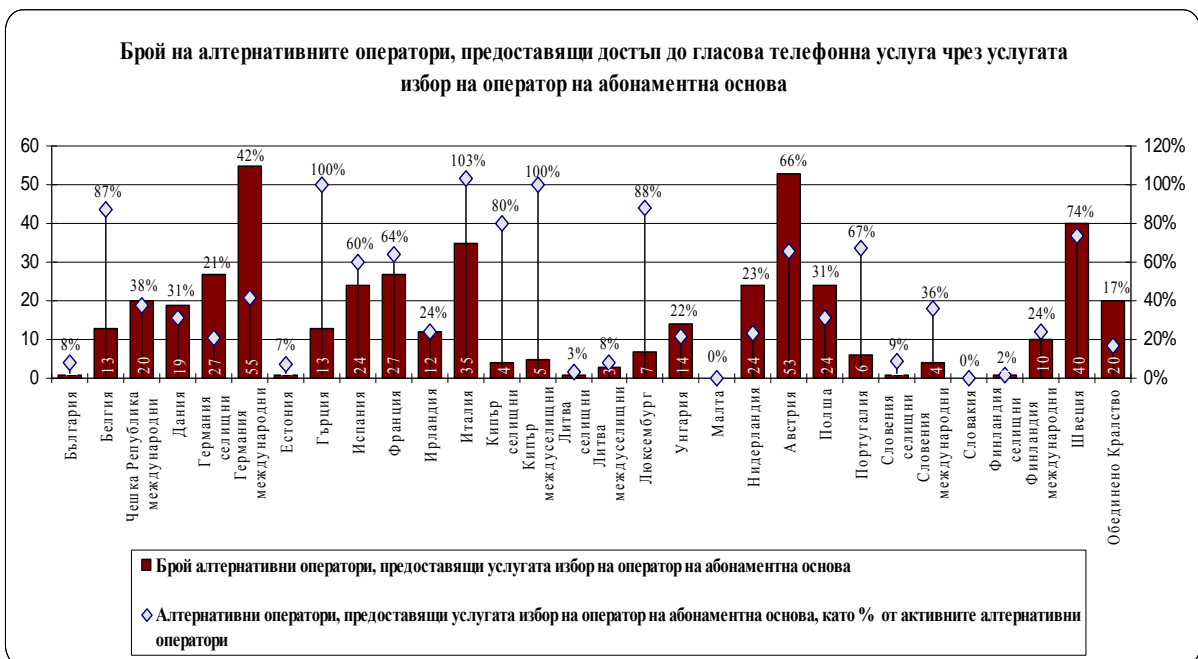

Забележка: Данните за България са валидни и към 31.12.2006 г.

Източник: *European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), Volume II, Annex 2 Market Overview, p. 23* и по данни на КРС

Фиг. 20

Към месец юли 2006 г. около половината от алтернативните оператори, осъществяващи дейност в страните от ЕС, предлагат гласова телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор“ за всяко повикване, а почти 40% от тях предлагат услугата „избор на оператор“ на абонаментна основа⁵. Делът на алтернативните оператори, предоставящи фиксирани гласови услуги чрез услугата „избор на оператор“, като процент от действащите оператори остава стабилен, дори намалява в някои страни-членки в резултат или на по-голямото количество линии с необвързан достъп, или на по-големите инвестиции в мрежите⁶.

Забележка: Данните за България са валидни и към 31.12.2006 г.

⁵ European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), Volume II

⁶ European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), Volume I

Източник: European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), Volume II, Annex 2 Market Overview, p. 11 и по данни на КРС

Фиг. 21

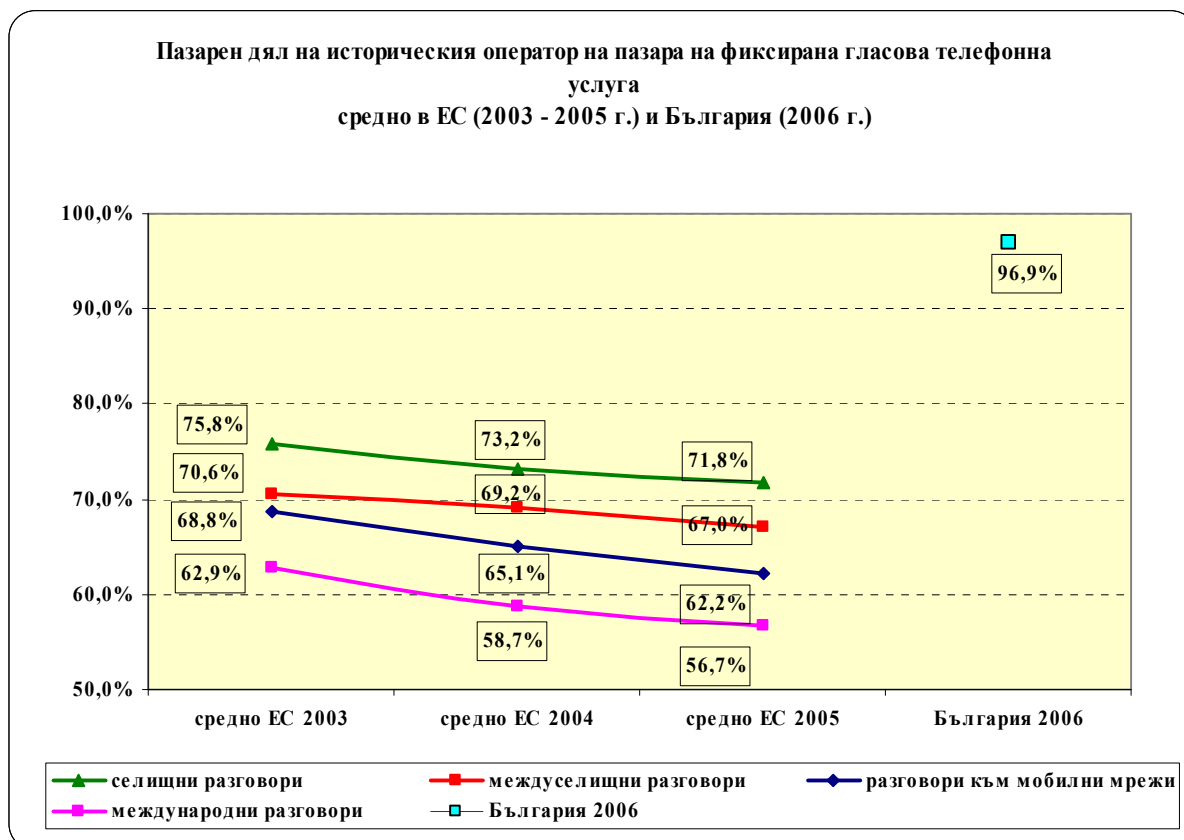
У нас операторите, предоставящи достъп до фиксирани гласови телефонни услуги чрез избор на оператор за всяко повикване, са се увеличили с 3 спрямо 2005 г., като към края на годината те са 7.

За първи път у нас започна реално да се предоставя услугата „избор на оператор“ на абонаментна основа. От всички оператори, лицензирани да осъществяват този вид далекосъобщителна дейност, само един („ОРБИТЕЛ“ ЕАД) действително предоставя тази услуга.

2.2. Развитие на пазара на фиксирана гласова телефонна услуга

През 2006 г. общите приходи от предоставяне на фиксирана гласова телефонна услуга възлизат на 780 млн. лв. и намаляват с 8% спрямо предходната година. Това намаление е резултат от спада в приходите на БТК АД от фиксирана гласова телефонна услуга, което не се компенсира от реализирани приходи на алтернативните оператори.

И тази година степента на концентрация на пазара на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на гласови телефонни услуги е на ниво, близко до първите години след либерализацията и все още не е налице реална конкуренция. Въпреки присъствието на тринадесет активни алтернативни оператори, пазарният дял на историческия оператор, изчислен на база приходи, остава твърде висок - 96,91%. Следва да се отбележи, че през 2006-а спрямо 2005 г. пазарният дял на база приходи на БТК АД на пазара на фиксирани гласови телефонни мрежи и услуги е намалял с по-малко от 1%.

Забележка: За България липсва разбивка на приходите от селищни, междуселищни и международни разговори, и пазарният дял на историческия оператор за 2006 г. е пресметнат на база общи приходи от фиксирани гласови телефонни услуги

Източник: European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), p. 10 и КРС

Фиг. 22

За сравнение на фиг. 22 е представен средно за страните от ЕС делът на историческия оператор при провеждането на селищни, междуселищни, международни разговори и разговори към мобилни мрежи. Анализът на данните сочи, че средно за ЕС делът на историческия оператор, изчислен на база приходи, спада през последните три години, като най-голям е този спад при международните разговори (до 56,7%), следван от разговори към мобилни мрежи (до 62,2%), междуселищни (до 67,0%) и селищни разговори (до 71,8%).

Въпреки спада в общия обем на приходите от фиксирана гласова телефонна услуга и високият пазарен дял на историческия оператор у нас, следва да се отбележи, че през 2006 г. приходите на алтернативните оператори са се увеличили с 13%. Целевата аудитория на алтернативните оператори са основно малкия и средния бизнес и домашните потребители (при осъществяване на международни разговори). Данните сочат, че изходящият международен трафик на БТК е намалял с около 40% за една година, а този на алтернативните оператори е нараснал с около 130%.

Друг индикатор за начеващата конкуренция на този пазар е очерталата се тенденция за нарастване на дела на усвоените от алтернативните оператори номера от ННП за сметка на тези на БТК: към 31.12.2006 г. съотношението е 95.5 % към 4.5 % в полза на историческия оператор.

2.3. Фиксирани телефонни постове

През 2006 г. 99% от фиксираните телефонни постове в България са на историческия оператор.

Към края на годината общият брой фиксирани телефонни постове в България е намалял с 4% спрямо предходната година, въпреки че телефонните постове на алтернативните оператори са 3,5 пъти повече.

Източник: КРС

Фиг. 23

Намалението на фиксираните телефонни постове може да се обясни с пренасочването на потребителите към услугите на алтернативните оператори, към използването на мобилни гласови телефонни услуги, както и все по-популярния безплатен пренос на глас от компютър на компютър в реално време през Интернет.

През 2006 г. се наблюдава задържане в темпа на намаление на фиксираните телефонни постове на БТК АД. Това може да се обясни с предлаганите от компанията абонаментни планове (с включени безплатни минути за селищни, междуселищни и/или международни повиквания), предприетите през годината промоции (великденска, лятна и коледна за провеждане на международни разговори) и предоставения на потребителите широк обхват от телекомуникационни услуги чрез една абонаментна линия (фиксирана гласова телефонна услуга, ISDN, ADSL, и др.).

Като цяло в страните от ЮИЕ⁷ алтернативните оператори все още са с много нисък дял в общия брой на фиксираните телефонни постове. В рамките на региона този процент варира от 0,04% за Хърватска до 15% за Румъния, а в Черна гора и Република Македония все още липсват алтернативни оператори.

И през 2006 г. продължава да намалява стойността на показателите „фиксирана телефонна плътност” по население и домакинства. Понижението в стойността на показателя „фиксирана телефонна плътност” по население е с 1 пункт, а показателят „фиксирана телефонна плътност” по домакинства за трета поредна година бележи понижение с 4 пункта спрямо предходната година, но продължава да е традиционно висок: 70% към края на годината⁸.

Източник: КРС

Фиг. 24

⁷ Report 3 – Country Comparative Report Supply of services in monitoring of South East Europe - telecommunications services sector and related aspects, March, 2007, p. 115-116

⁸ При изчислението на плътността по домакинства броят телефонни постове на домашни абонати е съотнесен към наличните данни за броя на домакинствата от последното преброяване на НСИ от 2001 г.

За сравнение в страните от ЮИЕ⁹ показателят „фиксирана телефонна плътност“ по население силно варира: от 31,45% в Хърватска до 5,47% в областта Косово. В рамките на региона телефонната плътност по население у нас е една от най-високите (31%), като е по-ниска единствено спрямо Хърватска.

През годината не се наблюдава промяна в съотношението домашни/служебни телефонни постове (фиг. 25).

Забележка: Процентите, показани на графиката са със закръгляния.

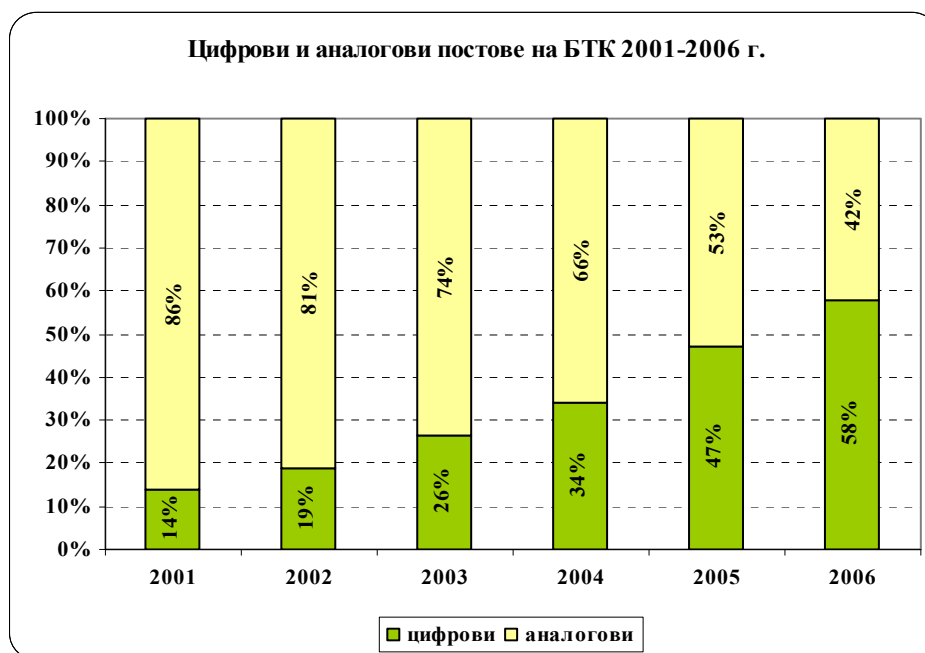
Източник: КРС

Фиг. 25

Докато за БТК АД съотношението домашни към служебни телефонни постове е 6:1, то за алтернативните оператори е 1:6, което показва, че целевата аудитория на алтернативните оператори са именно бизнес абонатите.

Към края на 2006 г. 58% от телефонните постове на БТК АД са цифрови и компанията е изпълнила задължението си по лицензия процентът на цифровизация на мрежата през годината да достигне 50-55% (Фиг. 26).

⁹ Report 3 – Country Comparative Report Supply of services in monitoring of South East Europe - telecommunications services sector and related aspects, March, 2007, p. 111

Източник: КРС по данни на БТК АД

Фиг. 26

Въпреки постигнатите резултати, процентът на цифровизация на фиксираната телефонна мрежа на историческия оператор у нас е сред най-ниските в страните в ЮИЕ¹⁰. В рамките на региона този процент е по-нисък единствено в Косово, като във всички останали страни е над 90%, а в Република Македония и Хърватска още от 2004 г. е 100%. Във връзка с поетите ангажименти на страната ни по Глава 19 „Телекомуникации и информационни технологии“ във връзка преговорите за присъединяването ни към ЕС, към края на 2008 г. следва да бъде достигната 75-81% цифровизация на фиксираната мрежа на БТК АД.

2.4. Предоставяни услуги и развитие на конкуренцията

Както вече беше посочено, през 2006 г. на пазара на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на гласови телефонни услуги все още не е налице реална конкуренция: пазарният дял на историческия оператор, изчислен на база брой постове и приходи, е твърде висок (над 96%).

На българския далекосъобщителен пазар услугата „избор на оператор“ се предоставя от седем далекосъобщителни оператори¹¹: „АЙ ТИ ДИ НЕТУЪРК“ АД, „БТК-НЕТ“ ЕООД, „ГОЛД ТЕЛЕКОМ БЪЛГАРИЯ“ АД, „НЕКСКОМ-БЪЛГАРИЯ“ ЕАД, „ОРБИТЕЛ“ ЕАД, „СПЕКТЪР НЕТ“ АД и „ТРАНС ТЕЛЕКОМ“ ЕООД. Всички те предоставят услугата „избор на оператор“ в разновидността ѝ за всяко повикване, а през изминалата година „ОРБИТЕЛ“ ЕАД стартира предоставянето на тази услуга и на абонаментна основа.

През 2006 г. под 1% или 16 219 абонати на БТК АД са ползвали услугата „избор на оператор“. Може да се очаква през следващата година. на българския

¹⁰ Report 3 – Country Comparative Report Supply of services in monitoring of South East Europe - telecommunications services sector and related aspects, March, 2007, p. 114

¹¹ През 2005 г. услугата се предоставя от четири далекосъобщителни оператори: „ГОЛД ТЕЛЕКОМ БЪЛГАРИЯ“ АД, „НЕКСКОМ БЪЛГАРИЯ“ ЕАД, „ОРБИТЕЛ“ АД и „СПЕКТЪР НЕТ“ АД

далекосъобщителен пазар да се активизира ползването на услугата и в двете ѝ разновидности – за всяко повикване и на абонамента основа.

През 2007 г. се предвижда абонатите на алтернативните оператори да имат възможност да осъществяват повиквания към негеографски номера от мрежата на БТК АД, както и обратно. Това ще доведе до изгода за потребителите, изразяваща се в разширяване на обхвата на ползваните фиксирани гласови телефонни услуги.

В съответствие с европейските тенденции на развитие на пазара, все по-голямо значение за развитието на конкуренцията придобива т.нар. „тройна услуга” (triple play). От алтернативните оператори у нас през 2006 г. този вид услуга се предоставя само от „КЕЙБЪЛТЕЛ” АД в разновидността ѝ предоставяне на глас, кабелна телевизия и Интернет. Предвижда се догодина услугата да се предлага и от други алтернативни оператори.

БТК АД и алтернативните оператори на фиксирана гласова телефонна услуга търпят силната конкуренция на мобилните оператори (предлагащи широк набор от услуги, мобилност при ползването и гъвкавост по отношение на тарифирането им), на доставчиците на VoIP услуги, както и на операторите на мрежи за пренос на данни, които имат възможност за предлагане на т.нар. „тройна услуга” в разновидността ѝ VoIP, Интернет и онлайн телевизия.

През 2005 г. три от далекосъобщителните оператори, които притежават лиценз за фиксирана телефонна мрежа и предоставяне на услуги чрез нея - „ТРАНС ТЕЛЕКОМ” ООД, „НЕСКОМ БЪЛГАРИЯ” ЕАД и „МОБИЛТЕЛ” АД - получиха лицензии от типа „точка към много точки”. Лицензията предвижда използваната технология за предоставяне на гласова телефонна услуга и пренос на глас да е WiMAX. Съгласно лицензионните условия операторите са задължени да стартират услугата до една година след издаването ѝ. През 2006 г. усилията на тези оператори са насочени именно в тази посока и догодина се предвижда те да предоставят на потребителите висококачествени безжични услуги.

През 2007 г. се очаква утвърдилите се вече на пазара мобилни оператори да стартират предоставянето на фиксирана гласова телефонна услуга, което е предпоставка в страната да стане факт конвергенцията между фиксирани и мобилни далекосъобщителни мрежи. Аргументи в полза на това твърдение са подписаните в средата на 2006-а договори за взаимно свързване между мобилната мрежа на „МОБИЛТЕЛ” ЕАД и фиксираната мрежа на „КБМ” ЕАД, между фиксираната мрежа на „МОБИЛТЕЛ” ЕАД и мобилната мрежа на „КБМ” ЕАД, както и сключения в края на годината договор за взаимно свързване между обществените фиксирани мрежи на БТК АД и „КБМ” ЕАД.

2.5. Фиксирана гласова телефонна услуга

Съгласно изискванията на действащото през 2006 г. законодателство регулираните цени не могат да съдържат елементи на ценообразуването, основаващи се единствено на значителното въздействие върху пазара на оператора, и отстъпки, които да нарушават възможностите за конкуренция; да създават предимства за отделни потребители на същата или сходна услуга; да бъдат под нивото на разходите по предоставянето им. Стойността на фиксираната гласова телефонна услуга се определя въз основа на Правила за определяне на цените на фиксираната гласова телефонна услуга (Правилата), приети с решение № 1050/15.04.2004 г. на КРС, обн. ДВ, бр. 42/2004 г. и разходите по нейното предоставяне, при едновременното спазване и на изискванията за регулирани цени. Съгласно Правилата, стойността на фиксираната гласова телефонна услуга се определя на база потребителска ценова кошница, включваща следните елементи: цени за първоначално свързване към мрежата, цени за

месечен абонамент и цени за разговори. Нарастването на цените на отделните елементи в рамките на кошницата е ограничено от общ ценови таван, чиято максимална стойност е равна на производението от индекса на изменение на потребителските цени и индекса на изменение на brutния вътрешен продукт.

Цени на фиксираната гласова телефонна услуга на БТК

През април 2006 г. БТК внесе в КРС предложение за изменение на цените на фиксирана гласова телефонна услуга, в което, от една страна, се предвиждаше общо нарастване на стойността на елементите, включени в потребителската ценова кошница с 1,45%, а от друга – тарифни промени, отнасящи се до: реструктуриране на съществуващите три зони за междуселищни разговори и формирането само на една; ограничаване на часовата зона за слаб трафик (от 21:00 до 7:00 часа) до почивните и празнични дни и премахване на часовата зона за слаб трафик в работни дни за селищни разговори, при едновременно запазване на часовата зона за слаб трафик за междуселищни разговори както за работни, така и за почивни и празнични дни; промяна в групите на страните от списъка за международни разговори.

В съответствие със законовите си правомощия, с решение № 1048/16.05.2006 г. КРС се произнесе, че поради неточности в размера на потреблението, включено в ценовата кошница, както и поради наличието на различни часови зони по отношение на селищните разговори в сравнение с часовите зони за междуселищните разговори, определените от БТК цени не отговарят на изискванията на ЗД и следва да бъдат преработени.

През юни БТК внесе преработено предложение за изменение на цените на фиксирана гласова телефонна услуга - с размер на общото нарастване на цените в кошницата от 0,97%, произтичащ от коригирано потребление. От БТК не бяха представени мотиви за запазване непроменено предложението от април 2006 г. за ограничаване на часовата зона за слаб трафик (от 21:00 до 7:00 часа) до почивните и празнични дни и премахване на часовата зона за слаб трафик в работни дни за селищни разговори. Същевременно направената от КРС оценка за изпълнение на законовите изисквания за регулирани цени констатира, че предложените от БТК цени за междуселищни разговори препятстват развитието на конкуренцията, съдържат в себе си предпоставки за прилагане на ценова преса спрямо останалите участници на пазара и следователно се основават единствено на значителното въздействие върху пазара на фиксираната гласова телефонна услуга. Посоченото беше основание (с решение № 1458/11.07.2006 г.) КРС отново да върне предложените от БТК цени.

През октомври БТК за трети път внесе проект за изменение на цените на фиксираната гласова телефонна услуга. Направените промени бяха съобразени с основанията и мотивите, въз основа на които КРС повторно върна цените за преработка. За да гарантира премахването на предпоставките за прилагането на ценова преса, БТК сключи допълнителни споразумения към договорите за взаимно свързван, като договори по-ниски цени за взаимно свързване за някои от услугите. С решение № 2280/14.12.2006 г. КРС се произнесе, че поради намалението на някои от цените за взаимно свързване, определените от БТК цени, предложени от дружеството през октомври 2006 г., съответстват на изискванията на ЗД. Посоченото решение дава основание на БТК да прилага изменените цени, като промените в ценовите равнища на предложените през месец октомври 2006 г. в сравнение с действащите цени, претеглени съответно с броя на абонатните линии и сумата на минутите за разговори са, както следва:

1. **За откриване на телефонен пост** - намаление на цената за откриване на телефонен пост за всички абонати (домашни и служебни) с 26,75%¹².

2. **За месечен абонамент** - увеличение на цената за абонамент за всички абонати (домашни и служебни) с 26,98%.

3. **За разговори:**

3.1. За селищни разговори за абонати с таксуване по време – намаление с 1,87%, като намалението за домашни абонати възлиза на 0,45%, а за служебни абонати на 3,13%.

3.2. За междуселищни разговори за абонати с таксуване по време – увеличение с 6,54%, като увеличението за домашни абонати възлиза на 8,97%, а за служебни абонати на 2,84%.

3.3. За международни разговори за абонати с таксуване по време – намаление от 11,60% за всички абонати, като намалението за домашни абонати възлиза на 12,84 %, а за служебни абонати на 10,55%.

Часовата зона за разговори в слаб трафик от 21:00 до 7:00 часа в работни дни, събота, неделя и официалните празници, остана без промяна за всички видове разговори.

С решение № 2280/14.12.2006 г. на КРС бяха променени наименованието и обемът на минутите, включени в цените на пакетите, предназначени за домашни абонати, „У дома” и „У дома сити”. Цените на пакетите, предназначени за служебни абонати „БТК Офис” и „БТК Планета” не претърпяха изменение.

Промените не влязоха в сила до края на 2006 г., в резултат на което цените на фиксираната гласова телефонна услуга на историческия оператор останаха без промяна през 2006 г. в сравнение с 2005 г.

Цени на фиксираната гласова телефонна услуга на алтернативните оператори

Цените на фиксираната гласова телефонна услуга, предоставяна от алтернативните оператори, съгласно ЗД, в сила през 2006 г., се определят съобразно търсенето и предлагането и не подлежат на регулиране. Алтернативните оператори, предоставящи фиксираната гласова телефонна услуга, имат задължение да уведомят КРС за изменения в цените най-малко 7 дни преди публикуването им, да ги публикуват 7 дни преди влизането им в сила, като безплатно предоставят тази информация на абонатите/потребителите си във всички свои офиси у нас.

Като цяло алтернативните оператори, представили през 2006 г. цени в КРС, прилагат агресивна ценова политика, характеризираща се с равнища, по-ниски от тези, предлагани от историческия оператор, както и безплатни обаждания в собствената мрежа. Цените на тези оператори не са диференцирани за различните часове на деня, а равнищата им за 2006 г. не са променени в сравнение с 2005 г. за преобладаващата част от операторите.

Цени за услугата „избор на оператор”

В изпълнение на задълженията си като оператор със значително въздействие върху пазара, БТК предоставя на абонатите си възможност да избират оператора, чрез който да осъществяват междуселищни и международни разговори, като цените на алтернативните оператори, предлагащи услугата „избор на оператор”, са по-ниски от

¹² Този процент не отчита данните за броя и приходите от откриване на ISDN, R2D и инвалиди I група постове.

цените на БТК за същите разговори. Данните на историческия оператор сочат, че 28% от трафика за междуселищни и международни разговори на абонатите на БТК за 2006 г. е реализиран чрез избор на алтернативен оператор.

Сравнение на цени на фиксирана гласова телефонна услуга България - ЕС

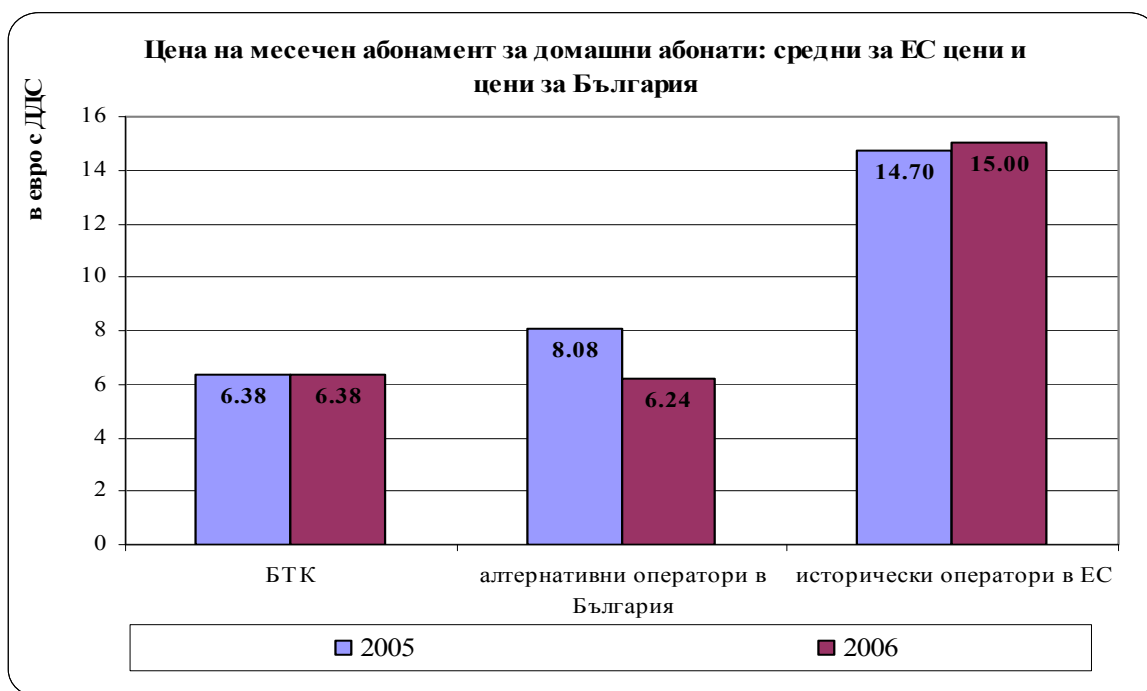
По-надолу е направено сравнение на цените на фиксираната гласова телефонна услуга на БТК, на алтернативните оператори в България и на историческите оператори в страните-членки на Европейския съюз (ЕС) за периода 2005 - 2006 г. Сравнението е направено при следните условия:

- Данните за 2006 г. за България и за ЕС са към месец септември 2006 г.
- За целите на сравнението е ползван доклада на Европейската комисия (ЕК) за регулирането на електронните комуникации и пазари¹³, като са взети предвид данните за историческите оператори в страните-членки на ЕС.
- При сравнението на стойността на 3-минутен разговор са ползвани съответствията:
 - стойността на 3-минутен разговор за ЕС на разстояние 3 км съответства на стойността на 3-минутен селищен разговор на БТК и на алтернативните оператори;
 - стойността на 3-минутен разговор за ЕС на разстояние 200 км съответства на стойността на 3-минутен на БТК за 3-та междуселищна зона, разстояние над 100 км, и на стойността на 3-минутен на алтернативните оператори за междуселищен разговор.
- Тъй като операторите в България (БТК и алтернативни) прилагат тарифиране на международните разговори, което не съответства на зоните за разстояние, използвани при тарифиране на международни разговори в страните-членки на ЕС, сравнението на тези цени може да се счита за условно. За целта, при сравнението на цените за разговор със съседна страна в България са взети цените на БТК и алтернативните оператори за разговор с Албания, Словения, Румъния, Турция, Сърбия и Черна гора, Македония. За разговор с отдалечена европейска страна са ползвани цените на операторите в България за разговор до Кралство Великобритания.
- Сравнението на 3-минутни селищни и междуселищни разговори за БТК и за ЕС се отнасят за часове на силен трафик. Алтернативните оператори, както вече беше посочено, не прилагат диференцирани цени за различните часове на деня.
- Стойността на 3-минутни международни разговори за ЕС се отнасят за часове на силен трафик. Няма различия в стойността на 3-минутен международен разговор в България за различните часови зони, тъй като нито БТК, нито алтернативните оператори прилагат диференцирани цени за различните часове на деня при провеждане на международни разговори.

Направеното сравнение сочи, че през годината, като цяло, цените на фиксираната гласова телефонна услуга в България остават без промяна в сравнение с 2005 г., докато в ЕС цените за фиксирана гласова телефонна услуга за периода се изменят, като: цените за месечен абонамент се увеличават, увеличава се стойността на 3-минутен селищен разговор, незначително намалява стойността на 3-минутен междуселищен разговор, а по отношение на международните разговори стойността на 3-минутен разговор със съседна страна се увеличава с 6%, а за отдалечена европейска страна и за САЩ намалява, съответно, с 1,20% и 16,50%.

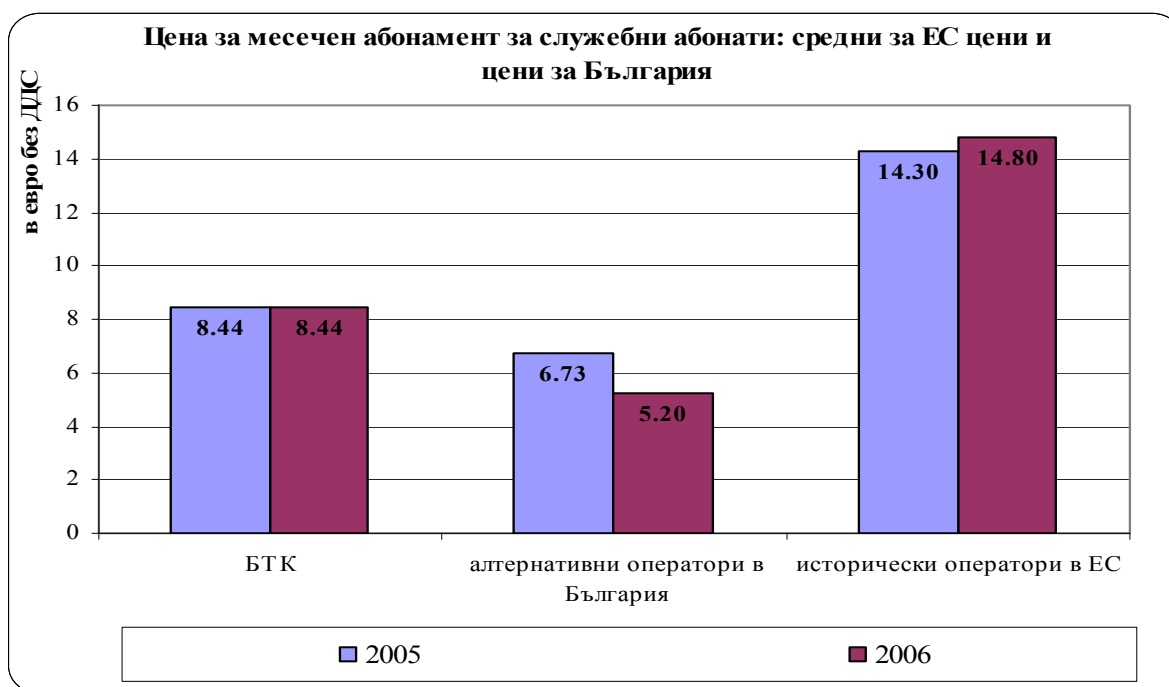
На фиг. 27 и фиг. 28 са представени сравнения на средните цени за месечен абонамент в България¹⁴ и ЕС за 2005 г. и 2006 г.

¹³ European Electronic Communications Regulation and Markets 2006, 12th Report, http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/itemlongdetail.cfm?item_id=3304

Източник: European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), изчисления на КРС по данни на БТК и на алтернативните оператори

Фиг. 27

Източник: European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), изчисления на КРС по данни на БТК и на алтернативните оператори

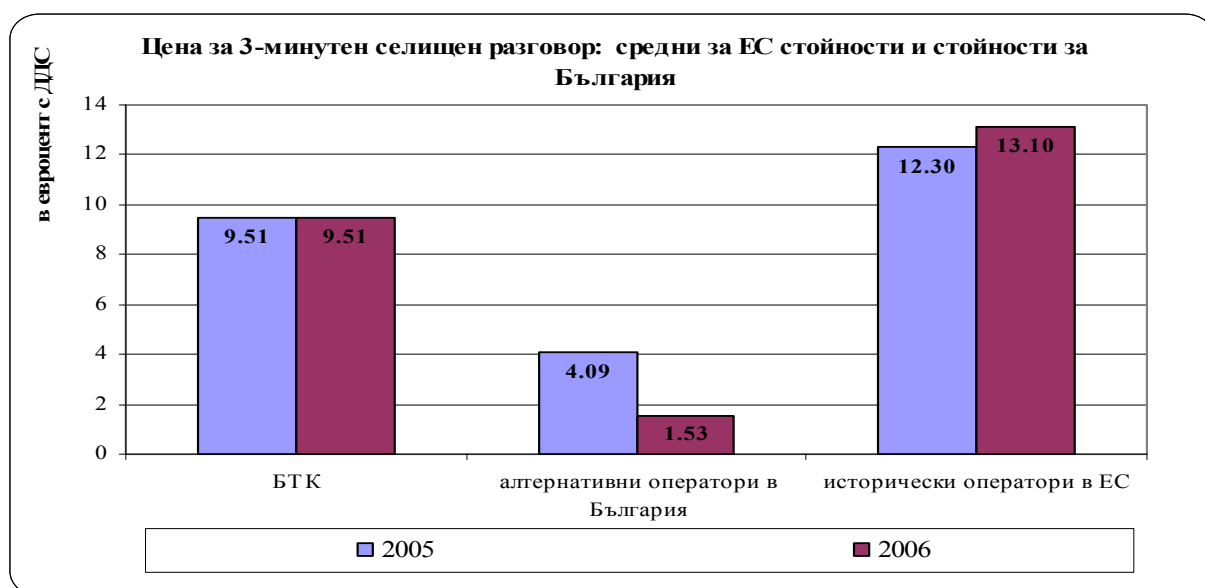
Фиг. 28

14 Месечният абонамент на БТК е за абонати, таксувани по стандартна тарифе, т.е. не са включени абонати, които ползват планове.

Сравненията показват, че цените за месечен абонамент на БТК през 2006 г. са значително под равнището на средната цена на ЕС. Въпреки общественото недоволство от високата цена за месечен абонамент на историческия оператор, цената за домашни абонати у нас е по-ниска от средната цена за ЕС с 60%, а за служебни абонати - с около 43%.

Цената на алтернативните оператори в България за месечен абонамент за домашни абонати не се различава значително от тази на БТК – по-ниска е само с 2%. Абонаментът за служебните абонати на алтернативните оператори е по-нисък от този на БТК с 38 на сто. В сравнение със средните цени за ЕС, месечните абонаменти на алтернативните оператори у нас за домашни и служебни абонати са съответно с 58% и с 65% по-ниски.

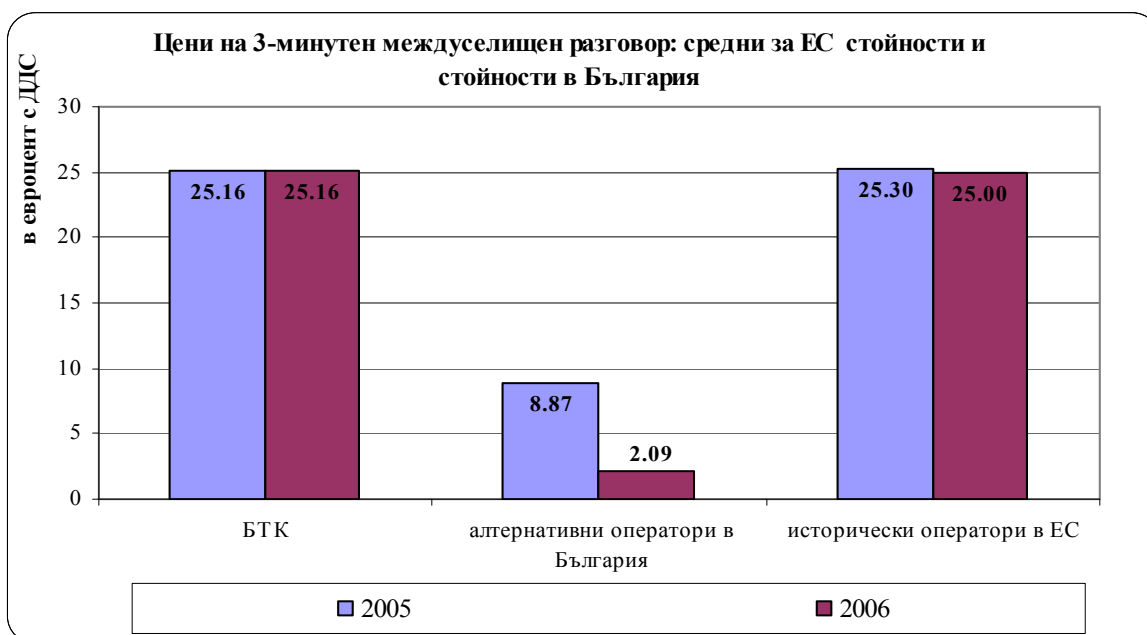
На графиките по-долу (от фиг. 29 до фиг. 31) са дадени сравнения на средните стойности за 3-минутен селищен, междуселищен и международен разговор на БТК, на алтернативните оператори и на историческите оператори в страните-членки на ЕС.

Източник: *European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report)*, изчисления на КРС по данни на БТК и на алтернативните оператори

Фиг. 29

Както е видно от представените на фиг. 29 данни, стойността за 3-минутен селищен разговор на историческия оператор в България за 2006 г. е под нивото на средната за ЕС стойност на такъв разговор с 27,5%, а средната стойност на 3-минутния разговор на алтернативните оператори е по-нисък с 88,2% от средната стойност на такъв разговор за ЕС. По-ниската цена на алтернативните оператори е обусловена от безплатните разговори в мрежите на някои от операторите.

Източник: European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), изчисления на КРС по данни на БТК и на алтернативните оператори

Фиг. 30

Сравнението на стойностите за 3-минутен междуселищен разговор на БТК, на алтернативен оператор и средната за ЕС стойност сочи, че цените, които предлагат алтернативните оператори, са значително по-ниски и за междуселищни разговори от тези на БТК. Стойността на 3-минутен междуселищен разговор на алтернативен оператор в България е с 94% по-малка от средната стойност за такъв разговор за ЕС. Посочените по-ниските ценови равнища у нас отново се дължат на това, че голяма част от алтернативните оператори предлагат на своите абонати нулеви цени за разговори. От представеното на фиг. 30 сравнение е видно, че стойността на междуселищните разговори в мрежата на БТК е на нивото на средната стойност за ЕС.

На фиг. 31 са представени стойностите на 3-минутен международен разговор към съседна страна, отдалечена европейска държава и САЩ, проведен чрез историческия оператор в България, чрез алтернативен оператор в България и средните стойности за такъв разговор за страните-членки на ЕС.

Фиг. 31

Цената на 3-минутен международен разговор на БТК през 2006 г. е по-висока в сравнение с цената на алтернативните оператори за същия разговор. Средната стойност за 3-минутен международен разговор със съседна страна на алтернативните оператори е с 32% по-ниска от тази на БТК. Средните стойности на 3-минутен разговор с отдалечена европейска страна и САЩ на алтернативните оператори са с 52% по-ниски от тези на историческия оператор.

Цените на международните разговори на БТК през 2006 г. се доближават до средните за ЕС. Стойността на 3-минутен разговор със съседна страна и САЩ е съответно с 4,5% и 4% по-висока от средната стойност за ЕС, докато на 3-минутен разговор с отдалечена европейска страна е с 25% по-ниска от средната за ЕС.

2.6. Взаимно свързване и необвързан достъп

В съответствие със законовите разпоредби, цените за взаимно свързване и необвързан достъп се определят от операторите със значително въздействие върху пазарите на фиксирана гласова телефонна услуга и на „линии под наем”, въз основа на разходите за предоставянето им, изчислени по одобрена от КРС система за определяне на разходите.

Система за определяне на разходите

В изпълнение на разпоредбата на чл. 121, ал. 5 от ЗД, (в сила през 2006 г.), предвиждаща задължение за внедряване на система за определяне на разходите с оглед доказване на разходоориентираността на цените, БТК, определена като оператор със значително въздействие върху пазарите на фиксирана гласова телефонна услуга и на „линии под наем”, е единствения оператор, който прилага Система за определяне на разходите (Системата), одобрена с решение на КРС № 1049/15.04.2004 г.

Динамичното развитие, внедряването на нови технологии в областта на далекосъобщенията, възникването и предлагането на нови услуги от страна на БТК, породило несъответствия между предлаганите от дружеството услуги и услугите, включени в одобрената през 2004 г. Система. Това от своя страна доведе до проблеми при формиране на себестойността на услугите с регулирани цени и постави под въпрос способността на Системата да служи като инструмент за доказване на разходоориентираност на цените, поради нарушаване на пропорциите при разпределяне на разходите според счетоводните данни (без амортизациите) по отношение на общите разходи. Поради посоченото и на основание чл. 217а, ал. 1 от ЗД, с решение № 882/11.05.2006 г. КРС задължи дружеството да извърши промени в Системата, които основно се отнасят до:

- Коригиране на услугите, включени в списък - Приложение 1.1 към Системата.
- Включване на правила за въвеждане на нови услуги и за отмяна на услуги, които са въведени в Системата, но вече не се предоставят от дружеството.
- Прецизиране и допълване на принципите в Системата.
- Уточняване на текстовете, свързани с цената на капитала.
- Пълно описание на алгоритъма на разпределение на разходите.

Внесенят през месец септември 2006 г. проект за изменение на Системата на БТК не съответстваше изцяло на дадените с решение на КРС № 882/11.05.2006 г. указания. Предвид наличието на съществен обществен интерес при определяне на цените въз

основа на Системата, с решение № 2278/14.12.2006 г. КРС задължи дружеството да изпълни дадените от КРС указания за промяна на Системата.

Цени за взаимно свързване

След определянето през 2006 г. на БТК за оператор със значително въздействие върху пазара на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги, дружеството продължи да изпълнява предвидените в ЗД и индивидуалната лицензия задължения във връзка с взаимното свързване. В съответствие с нормативните изисквания БТК внесе в КРС предложение за изменение на условията и цените от Типовото предложение за взаимно свързване (ТПВС), одобрено с решение № 2295/29.12.2004 г. и съобразено с указанията в решение № 2296/29.12.2004 г. на КРС. Същевременно, във връзка с постановеното от Върховния административен съд (ВАС) решение № 8647/06.10.2005 г.¹⁵, КРС, с решение № 1953/20.10.2005 г., откри процедура по обществено обсъждане на проекта на ТПВС от 2004 г., одобрен с решение № 1410/29.06.2004 г. Отчитайки, че за периода от средата на 2004 г. до октомври 2005-а разходите за взаимно свързване на БТК са претърпели изменения, КРС изиска от дружеството да актуализира данните.

С решение № 572/30.03.2006 г., след приключване на процедурата по обществено обсъждане, вземайки предвид представените от дружеството данни за разходите от Системата, КРС одобри проект на ТПВС, като даде задължителни указания на БТК за изменение на някои от условията на ТПВС и наложи ограничения на определените от БТК цени за взаимно свързване и за съвместно ползване. Ценовите ограничения се наложиха поради липса на достатъчно доказателства за разходоориентираност на определените от дружеството цени и с оглед стимулиране ефективността на оператора и съобразно инвестиционните му разходи.

Наложените от КРС ограничения предвиждаха намаление на цените за взаимно свързване на БТК, както в сравнение с цените, определени в ТПВС, одобрено с решение № 1410/29.06.2004 г., така и с предложените от дружеството през септември 2005 г. цени, които като цяло бяха по-високи от цените по сключените между БТК и операторите на фиксирани мрежи договори за взаимно свързване. В долната таблица е направено сравнение¹⁶ между цените за взаимно свързване (терминиране), определени в ТПВС, одобрено с решение № 1410/24.06.2004 г., цените за 2006 г. съгласно сключените договори за взаимно свързване, както и наложените от КРС ценови ограничения.

Таблица 2

Цени за трафични услуги (в лева за минута)	Цени от ТПВС, одобрено с решение № 1410 от 24.06.2004 г.		Цени за 2006 г. от договорите за взаимно свързване		Ограничения на КРС на цените с решение № 572 от 30.03.2006 г.	
	силен трафик	слаб трафик	силен трафик	слаб трафик	силен трафик	слаб трафик
Терминиране на трафик в мрежата на БТК от фиксирани мрежи:						
Локален сегмент	0,020	0,019	0,018	0,017	0,0165	0,0145
Метро сегмент	0,028	0,026	0,027	0,026	0,0230	0,0208
Единичен сегмент	0,360	0,033	0,033	0,031	0,0270	0,0240
Единичен сегмент - терминиране на международни	0,360	0,033	0,034	0,032	отпада	отпада

¹⁵ Със свое решение № 8647/2005 г. ВАС отмени решение № 1410/2004 г. на КРС за одобряване на ТПВС на БТК.

¹⁶ Цените са в лева, без ДДС.

повиквания						
Двоен сегмент	0,100	0,080	0,090	0,075	0,0600	0,0530
Двоен сегмент - терминиране на международни повиквания	0,100	0,080	0,100	0,075	отпада	отпада
Терминиране на трафик в мрежата на БТК от мобилни мрежи	0,100	0,080	0,100	0,075	0,0600	0,0530
Транзит на трафик						
Единичен сегмент	0,030	0,030	0,030	0,030	0,024	0,024
Двоен сегмент	0,080	0,080	0,080	0,080	0,055	0,055

Решение № 572/30.03.2006 г. в частта, касаеща цените по взаимно свързване, бе изцяло обжалвано от БТК, а предварителното изпълнение на наложените от КРС ценови ограничения бе отхвърлено от съда, поради което, на практика, актуални при предоставяне на взаимно свързване през 2006 г. останаха цените съгласно сключените договори за взаимно свързване между БТК и операторите. Така през 2006 г. цените за взаимно свързване на БТК останаха непроменени в сравнение с предишната година.

През 2006 г. със свое Решение № 210/28.09.2006 г. КЗК санкционира БТК поради прилагане от компанията на ценова преса. Реалното намаляване на цените за взаимно свързване се очаква да доведе до по-ниски цени за крайните потребители, по-висока конкурентоспособност на алтернативните оператори и създаване на конкурентна среда на далекосъобщителния пазар в страната.

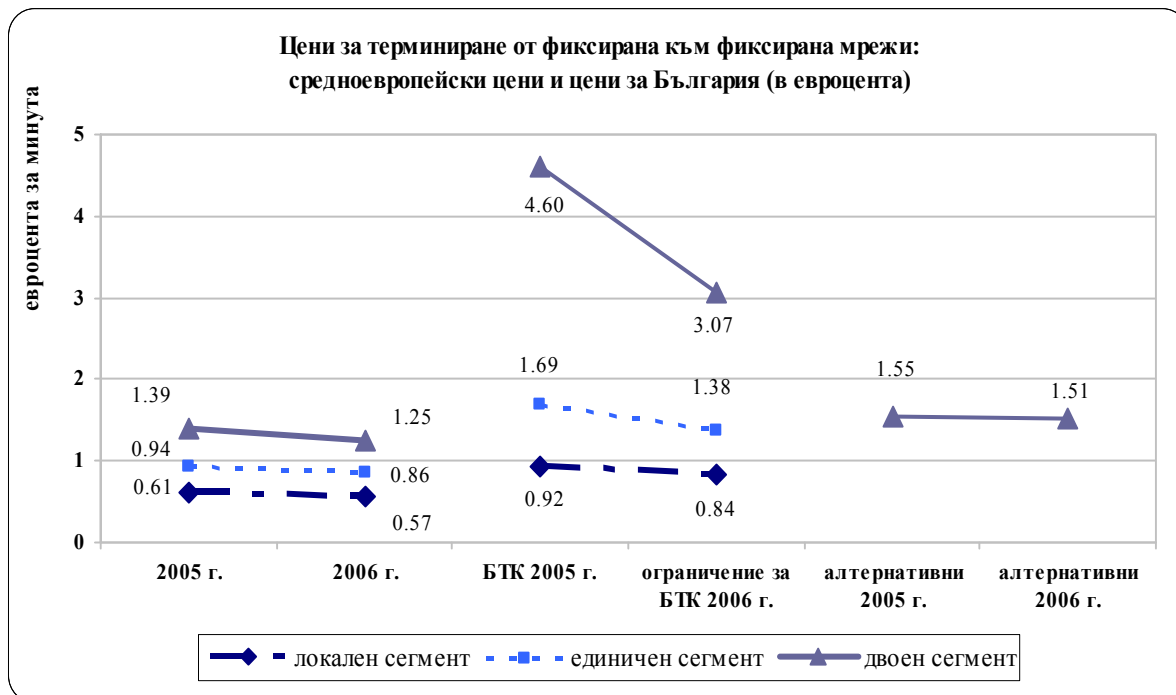
През декември 2006 г. БТК сключи допълнителни споразумения, предвиждащи намаление на цените за терминиране в мрежата на БТК в метро, единичен и двоен сегмент, както и на цените за услугата „избор на оператор” за единичен сегмент от мрежата на БТК. Договорените с тези споразумения цени съответстват на наложените с решение на КРС № 572/2006 г. ценови ограничения.

Сравнение на цени за терминиране България - ЕС

Докато равнището на цените за взаимно свързване в България през 2006 г. сочи задържане на нивата, тенденцията за намаляване на цените за взаимно свързване в страните-членки на ЕС се запазва и през 2006 г. За локален сегмент средната цена за 2006 г. намалява с 6,5% спрямо 2005-а, за единичен сегмент – намалява с 8,5%, а за двоен сегмент – с 10%. Намалението на цените за терминиране в страните-членки се дължи на регулаторната намеса, следствие от проучване на пазара и модифициране на системите за установяване на разходите, които използват историческите оператори за определяне на разходоориентирани цени.

Сравнението на среднопретеглените с трафика цени за терминиране във фиксирана мрежа на алтернативен оператор, определени при свободно търговско договаряне, сочи запазване на нивата от 2005 г. (0,0304 лв. за минута) и за 2006 г. (0,0295 лв. за минута). Незначителното намаление е следствие от реализирания по-голям трафик между мрежите на самите алтернативни оператори.

На фиг. 32 е представено сравнение на средните цени за терминиране във фиксираните мрежи на историческите оператори в страните-членки на ЕС (2005 г. и 2006 г.), ограниченията на КРС (за 2006 г.) и цените за терминиране в мрежата на БТК (2005 г.) и на алтернативните оператори (2005 г. и 2006 г.). Средните цени са пресметнати за часовете на силен трафик, като цените за България са преизчислени в еврота.

Източник: *European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), Volume 2, Annex 2 Market Overview*; данни на КРС

Фиг. 32

Както е видно от представените на фигурата данни, цените на БТК са значително по-високи от средните цени за останалите страни-членки на ЕС, дори ако се отчетат наложените от КРС ограничения. Както бе посочено по-горе в таблица 2, българският исторически оператор предлага свързване и на метро сегмент (за повиквания в рамките на едно и също населено място) като цената за терминиране на метро сегмент е съответно с 15% по-ниска от цената за единичен сегмент. Следва да се отбележи, че преобладаващият брой точки на взаимно свързване на алтернативните оператори са на метросегмент, а мобилните оператори могат да се свързват единствено на двоен сегмент.

Предвид факта, че в мрежите на алтернативните оператори не са дефинирани сегменти, цената за терминиране в мрежа на алтернативен оператор е представена визуално на графиката на фиг. 32 като терминиране в двоен сегмент. Алтернативните оператори пренасят трафик между мрежите си, като използват протокол H.323 и SIP и договарят помежду си по-ниски цени от цените на БТК. Това е причината, поради която съществува разлика между цените за терминиране във фиксираните мрежи на БТК и на алтернативните оператори.

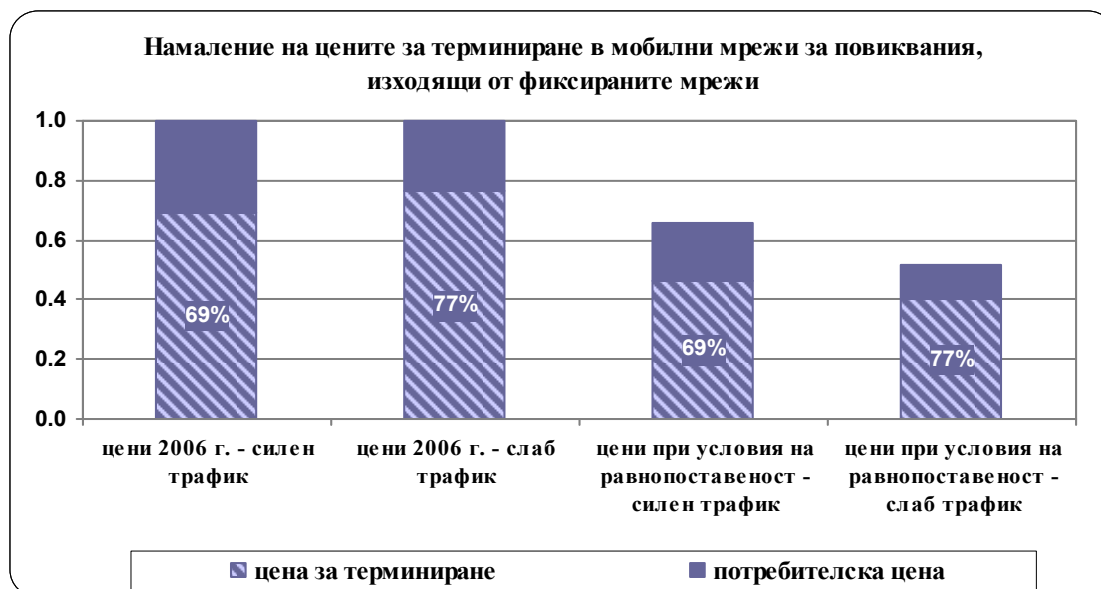
В страните-членки на ЕС няма разграничаване на цената в зависимост от произхода на трафика. В тази връзка, с наложените ценови ограничения КРС определи еднакви цени за терминиране на трафик от фиксирани и от мобилни мрежи в двоен сегмент от мрежата на БТК. Към настоящия момент тези цени не са влезли в сила за мобилните оператори.

Предвид по-високите цени за терминиране в мобилните мрежи, алтернативните оператори, както и БТК, договарят по-високи цени за терминиране на трафика, произхождащ от мобилни мрежи, в сравнение с терминиране на трафик от фиксирани мрежи. Среднопретеглената цена за 2006 г. за терминиран трафик от мобилни мрежи в мрежите на алтернативните оператори е 0,103 лв. за минута.

Въз основа на мониторинговия доклад¹⁷ на Европейската комисия по глава 19 „Телекомуникации и информационни технологии“, както и отчитайки обществената значимост на проблема с твърде високите цени, предлагани от мобилните оператори в България, с решение № 1322/28.06.2006 г. КРС откри процедура по обществено обсъждане за намаляване на цените за терминиране на трафик в мобилни далекосъобщителни клетъчни мрежи, генериран от мрежите на оператори, предоставящи фиксирана гласова телефонна услуга.

За да се насърчи конкуренцията, както и да се защитят интересите на крайните потребители, в рамките на откритата процедура бяха обсъждани различни варианти за намаляване на цените, които, ако би бил приложим принципът на равнопоставеност, биха намалели с 34% в часовете на силен трафик и с 48% в часовете на слаб трафик. При условията на равнопоставеност се запазва относителният дял на цената за терминиране в потребителската цена.

На долната графика (фиг. 33) е представен вероятният ефект от намалението на цените за терминиране на трафик в мобилни далекосъобщителни клетъчни мрежи, генериран от мрежите на оператори, предоставящи фиксирана гласова телефонна услуга, върху цените, които заплащат крайните потребители, при условие, че последните се намалят с процента на намаление на цените за терминиране.

Източник: изчисления на КРС по данни на мобилните оператори

Фиг. 33

В рамките на процедурата по обществено обсъждане някои от мобилните оператори, възползвайки се от празнота в действащото през 2006 г. законодателство (липсата на формално правно основание КРС да им наложи задължение за намаляване на цените за терминиране), не приеха предложението за поэтапно и доброволно намаляване на тези цени.

Цени за необвързан достъп

БТК, като оператор със значително въздействие върху пазара на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги, има задължение да изготви типово предложение за сключване на договор за необвързан достъп до абонатна линия (ТПНД), част от което са и цените за необвързан достъп.

¹⁷ Виж <http://www.europa.bg/htmls/page.php?id=3492&category=229&page=5>

Одобрено с решение № 2297/29.12.2004 г. на КРС ТПНД беше обжалвано пред ВАС и отменено с мотиви за неспазване на процедурата за провеждане на обществено обсъждане при одобряване на типовото предложение, регламентирана в ЗД. Във връзка с постановеното от ВАС решение, КРС, с решение № 647/13.04.2006 г., откри процедура по обществено обсъждане на проекта на ТПНД на БТК, внесен за одобрение в края на 2004 г. Отчитайки, че за периода от края на 2004 г. до април 2006-а разходите за необвързан достъп на БТК са претърпели изменения, КРС изиска от дружеството да актуализира данните за разходите за необвързан достъп. От представените от БТК данни за разходите беше видно, че определените въз основа на тях цени за необвързан достъп не са формирани според законовите изисквания и не са изчислени въз основа на Системата, одобрена с решение на КРС № 1049/15.04.2004 г.

Със свое решение № 135/22.06.2006 г. КЗК¹⁸ се произнесе, че е налице ценова преса от страна на БТК, която пречатства навлизането на нови оператори на пазара на гласови и xDSL услуги и санкционира оператора за нарушение на ЗЗК.

С решение № 1459/11.07.2006 г., след проведената процедура по обществено обсъждане, КРС одобри проект на ТПНД. Решение № 1459/11.07.2006 г. на КРС беше обжалвано от БТК. Съдът отхвърли искането на дружеството за спиране на предварителното изпълнение на решението, с което, независимо от съдебния спор, наложените от КРС, съобразявайки се с горе цитираното решение на КЗК, максимални граници на цените влязоха в сила. Въпреки допуснатото от съда предварително изпълнение на решението на КРС, БТК не предоговори цените на услугите за свързване според наложените от КРС граници, както и не представи нови договори или изменение на вече сключените за необвързан достъп.

Сравнение между цените за необвързан достъп до абонатна линия, съгласно ТПНД, одобрено с решение на КРС № 2297/29.12.2004 г., и горната граница на цените за необвързан достъп, наложени с решение на КРС № 1459/11.07.2006 г., е посочено в долната таблица.

Таблица 3

Цени за услуги при необвързан достъп до абонатната линия (в лева)	Цени от ТПНД, одобрено с решение № 2297/29.12.2004 г.		Ограничения на КРС на цените с решение 1459/11.07.2006 г.	
	за съвместен достъп	за самостоятелен достъп	за съвместен достъп	за самостоятелен достъп
Вътрешен кабел за свързване – инсталиране на 100 чифта	6 200	2 900	до 2 900	до 1 200
Вътрешен кабел за свързване – месечен абонамент за 100 чифта	43	43	до 43	до 43
Свързване на усукана метална двойка – откриване на съединителна линия на чифт	32	18	до 68	до 35
Свързване на усукана метална двойка – месечен абонамент на съединителна линия на чифт	18	26	до 8,50	до 19,50

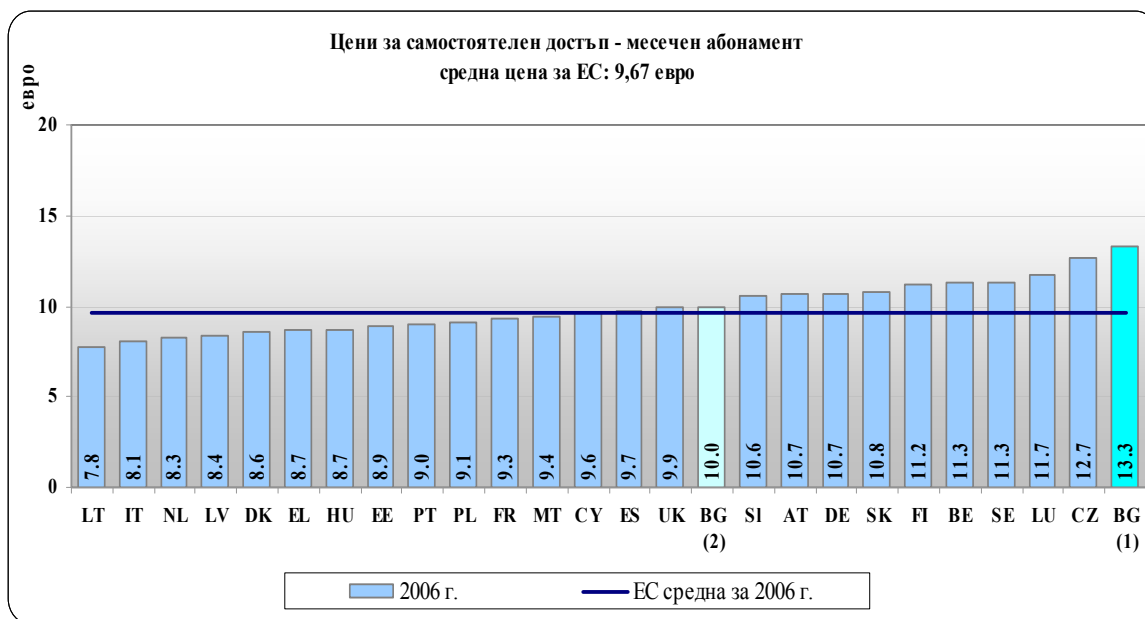
Сравнение на цени за месечен абонамент за усукана метална двойка България - ЕС

¹⁸ Поради съдебно обжалване от страна на БТК решението на КЗК не е влязло в сила.

Наложеният от КРС ограничение на цените за свързване са в посока на сближаване на цените за необвързан достъп в България със средните в ЕС. На графиките по-долу са представени цените в евро, без ДДС, за месечен абонамент за усукана метална двойка за България, за страните-членки на ЕС, както и средната за ЕС.

В сравненията данните за БТК са отразени като цени за 2005 г. (BG1) и ограниченията на КРС като горни граници (BG2)¹⁹, а стойностите са преизчислени в евро.

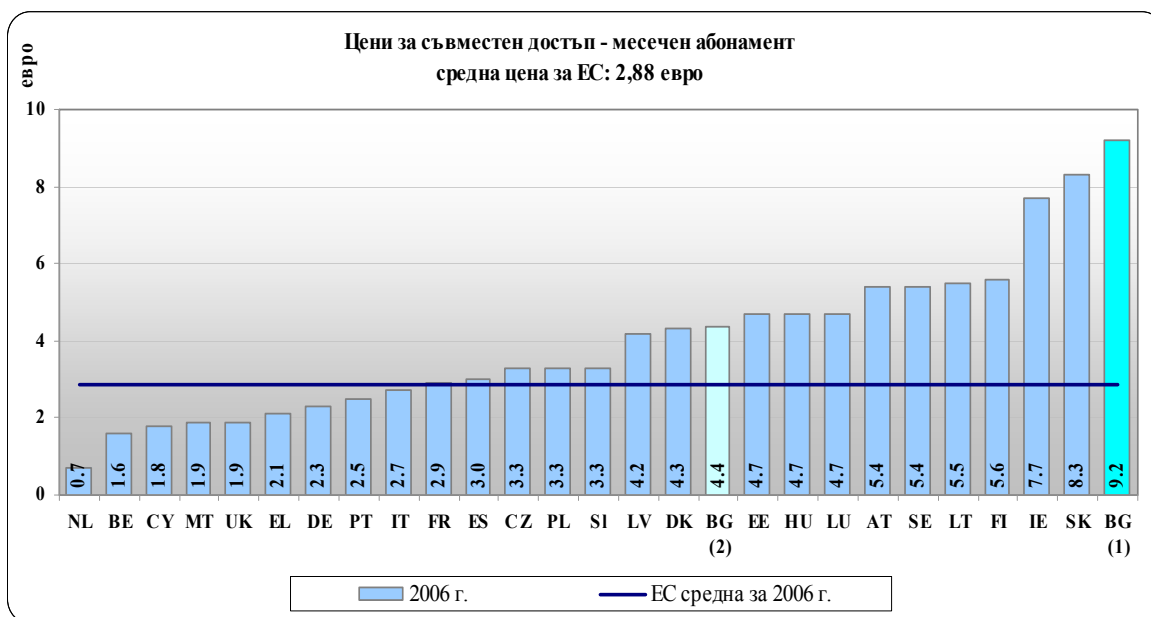
На фиг. 34 са представени данните за месечен абонамент при самостоятелен достъп, а на фиг. 35 – данните при съвместен достъп. На графиката имената на страните-членки са заместени с абривиатурите на латиница²⁰.

Източник: *European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), Volume 2, Annex 2 Market Overview*; данни на КРС

Фиг. 34

²⁰ BG- България, BE- Белгия, CZ- Чехия, DK- Дания, DE- Германия, EE- Естония, EL- Гърция, ES- Испания, FR- Франция, IE- Ирландия, IT- Италия, CY- Кипър, LV- Латвия, LT- Литва, LU- Люксембург, HU- Унгария, MT- Малта, NL- Холандия, AT- Австрия, PL- Полша, PT- Португалия, SL- Словения, SK- Словакия, SE- Швеция и UK- Великобритания.

Източник: *European Electronic Communications Regulation and Markets 2006 (12th Report), Volume 2, Annex 2 Market Overview*; данни на КРС

Фиг. 35

Сравнението на максималните граници на цените през 2006 г. за месечен абонамент за поддържане на усукана метална двойка за България и средната цена за страните-членки на ЕС сочи, че месечна цена при самостоятелен достъп (за БТК от 9,97 евро, на графиката BG2) е близо до средно европейската (9,67 евро), докато при съвместен достъп е с 51% по-висока – 4,35 евро за БТК (на графиката BG 2) срещу 2,88 евро за страните-членки.

С решение № 1459/11.07.2006 г. КРС задължи БТК в едномесечен срок да внесе цени и документи, доказващи разходоориентираността на цените за услугите „backhaul” и „отдалечено колокиране”, както и да предложи условия за достъп до част от абонатната линия (sub loop), които да станат част от ТПНД. В горепосочения срок БТК не изпълни задължението си да представи цени за услугите „backhaul” и „отдалечено колокиране” в съответствие с нормативните изисквания.

Макар и със закъснение, до края на 2006 г. дружеството внесе в КРС два пъти предложения за цени, които не бяха определени въз основа на Системата, съгласно изискванията на ЗД, и не бяха придружени от документи и информация, доказваща тяхната разходоориентираност.